

การบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง ปี พ.ศ. 2549 (Severe Injury due to Transport Accidents 2006)

กาญจณีย์ ดำนาคแก้ว Kanjane Dumnakkaew

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข Bureau of Epidemiology Department of Disease Control Ministry of Public Health

✉ kanjane@health.moph.go.th

ที่มา

ผู้บาดเจ็บรุนแรง หมายถึง ผู้บาดเจ็บเสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล และผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษา ณ ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินของโรงพยาบาลแล้วรับไว้สังเกตอาการ/รับไว้รักษาในโรงพยาบาล และอาจเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินและหอผู้ป่วยของโรงพยาบาล ในปี พ.ศ.2549 รายงานจากโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ 29 แห่ง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดและกระจายทั่วทุกภาคของประเทศ พบผู้บาดเจ็บรุนแรง จากทุกสาเหตุ 168,318 ราย สูงกว่า ปีพ.ศ.2548 เล็กน้อย (156,510 ราย) เสียชีวิต 7,964 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 4.73 รับไว้รักษาในหอผู้ป่วย จำนวน 140,708 ราย เสียชีวิตในหอผู้ป่วย จำนวน 5,230 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 3.72

สาเหตุการบาดเจ็บรุนแรงสูงสุด เป็นอุบัติเหตุการขนส่ง 80,899 ราย ร้อยละ 48.06 พลัดตก/หกล้ม 26,882 ราย ร้อยละ 15.97 อุบัติเหตุแรงเชิงกลวัตถุสิ่งของ 23,332 ราย ร้อยละ 13.86 ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ 16,775 ราย ร้อยละ 9.97 ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่าง ๆ 6,462 ราย ร้อยละ 3.84 และอื่น ๆ 13,968 ราย ร้อยละ 8.30 สาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่ง ร้อยละ 62.88 ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่าง ๆ ร้อยละ 10.50 พลัดตก/หกล้ม ร้อยละ 8.56 ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่าง ๆ ร้อยละ 6.28 ตกน้ำ/จมน้ำ ร้อยละ 3.96 และ อื่น ๆ ร้อยละ 7.82 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละการบาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ 6 อันดับแรก พ.ศ. 2549

ที่	สาเหตุการบาดเจ็บ	บาดเจ็บ		ที่	สาเหตุการเสียชีวิต	เสียชีวิต	
		จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
1.	อุบัติเหตุการขนส่ง	80,899	48.06	1.	อุบัติเหตุการขนส่ง	5,008	62.88
2.	อุบัติเหตุ พลัด ตก หรือ หกล้ม	26,882	15.97	2.	ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	836	10.50
3.	อุบัติเหตุแรงเชิงกลวัตถุสิ่งของ	23,332	13.86	3.	อุบัติเหตุ พลัด ตกหรือหกล้ม	682	8.56
4.	ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	16,775	9.97	4.	ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	500	6.28
5.	ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	6,462	3.84	5.	อุบัติเหตุ ตกน้ำและจมน้ำ	315	3.96
6.	อื่น ๆ	13,968	8.30	6.	อื่น ๆ	623	7.82
	รวม	168,318	100.00		รวม	7,964	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่ง 80,899 ราย อัตราส่วน เพศหญิง ต่อ เพศชาย เท่ากับ 1: 2.8 จำแนกตามกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 17.93 กลุ่มอายุ 20 - 24 ปี ร้อยละ 14.13 เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 12.16 และกลุ่มอายุตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 42.46 อาชีพผู้ใช้แรงงานสูงสุด จำนวน 30,453 ราย ร้อยละ 37.64 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 17,335 ราย ร้อยละ 21.43 ทำสวน ทำนา ทำไร่ ร้อยละ 11.72 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตาม ลักษณะทางระบาดวิทยา ปี พ.ศ. 2549 ประเทศไทย

ลักษณะทางระบาดวิทยา	พ.ศ. 2549	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- เพศชาย	59,143	74.89
- เพศหญิง	19,830	25.11
หญิง : ชาย เท่ากับ 1 : 2.8		
2. อายุ		
- เด็กอายุ < 15 ปี	9,840	12.16
- 15 -19 ปี	14,502	17.93
- 20 -24 ปี	11,431	14.13
- 25 – 29 ปี	10,779	13.32
- อื่นๆ	34,347	42.46
รวม	80,899	100.00
3.อาชีพ		
- ผู้ใช้แรงงาน	30,453	37.64
- นักเรียน/นักศึกษา	17,335	21.43
- ทำสวน ทำนา ทำไร่	9,478	11.72
- ข้าราชการ/ตำรวจ/ทหาร	2,576	3.18
- อื่นๆ	21,057	26.03
รวม	80,899	100.00
4. ประเภทผู้บาดเจ็บ		
- ผู้ขับขี่	57,098	71.75
- ผู้โดยสาร	18,529	23.29
- เดินเท้า	3,947	4.96
รวม	79,574	100.00
5. ประเภทพาหนะของผู้บาดเจ็บ		
5.1 บาดเจ็บทั้งหมด		
- จักรยานยนต์	62,898	83.28
- รถกระบะหรือรถตู้	5,083	6.73
- จักรยานและสามล้อ	3,152	4.17
- อื่นๆ	4,394	5.82
รวม	75,527	100.00
5.2 ขับขี่พาหนะ		
- จักรยานยนต์	50,922	89.34
- จักรยานและสามล้อ	2,683	4.71
- รถยนต์นั่งส่วนบุคคล	634	1.11
-รถกระบะ หรือ รถตู้	351	0.62
- สามล้อเครื่อง	300	0.53
อื่นๆ	2,108	3.70
รวม	56,998	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ยานพาหนะของผู้บาดเจ็บ เป็นรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 83.28 รถกระบะหรือรถตู้ ร้อยละ 6.73 จักรยานและสามล้อ ร้อยละ 4.17 เป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 71.75 ผู้โดยสาร ร้อยละ 23.29 เดินเท้า ร้อยละ 4.96 ขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 89.34 จักรยานและสามล้อ ร้อยละ 4.71 รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ร้อยละ 1.11 รถกระบะหรือรถตู้ ร้อยละ 0.62 (ตารางที่ 2)

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุสูงสุด เวลา 16.00 – 19.59 น. ร้อยละ 29.14 เวลา 20.00 – 23.59 น. ร้อยละ 21.85 เวลา 12.00 – 15.59 น. ร้อยละ 16.45 เวลา 08.00 – 11.59 น. ร้อยละ 13.60 เวลา 0.00 – 03.59 น. ร้อยละ 11.46 เวลา 04.00 – 07.59 น. ร้อยละ 7.50 (ตารางที่ 3)

วันที่เกิดเหตุสูงสุด เป็นวันอาทิตย์ ร้อยละ 16.50 วันเสาร์ ร้อยละ 16.28 ตำบลวันอังคาร ร้อยละ 12.92 (ตารางที่ 4) เดือน ธันวาคม มีอุบัติเหตุสูงสุด ร้อยละ 9.76 เดือน มีนาคม มีผู้เสียชีวิตสูงสุด ร้อยละ 10.34 (ตารางที่ 5) สาเหตุจากการเกิดอุบัติเหตุ จำแนกตามกลไกสูงสุด คือ การชน ร้อยละ 56.00 ถ่ม ค่ำ ตก ร้อยละ 41.93 (ตารางที่ 6) จำแนกตามผู้ขับขี่ที่ดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด ร้อยละ 44.70 ผู้ขับขี่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 43.01 ผู้ขับขี่รถกระบะหรือรถตู้ ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 37.95 (ตารางที่ 7)

การสวมหมวกนิรภัย ผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 84.74 ผู้ขับขี่ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 82.52 และผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 93.87 ผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 81.71 ผู้ขับขี่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ร้อยละ 72.44 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งจำแนกตามเวลาเกิดเหตุ พ.ศ. 2549 ประเทศไทย

ช่วงเวลาเกิดเหตุ	2549	
	จำนวน	ร้อยละ
1. 0.00 – 03.59 น.	9,078	11.46
2. 04.00 – 07.59 น.	5,941	7.50
3. 08.00 – 11.59 น.	10,770	13.60
4. 12.00 – 15.59 น.	13,027	16.45
5. 16.00 – 19.59 น.	23,082	29.14
6. 20.00 – 23.59 น.	17,310	21.85
รวม	79,208	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งจำแนกตามวันเกิดเหตุ พ.ศ. 2549 ประเทศไทย

วันเกิดเหตุ	2549	
	จำนวน	ร้อยละ
1. จันทร์	10,682	13.21
2. อังคาร	10,447	12.92
3 พุธ	10,543	13.04
4. พฤหัสบดี	10,941	13.53
5. ศุกร์	11,751	14.53
6. เสาร์	13,169	16.28
7. อาทิตย์	13,347	16.50
รวม	80,880	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่งกระจายรายเดือน พ.ศ.2549 ประเทศไทย

เดือน	2549			
	บาดเจ็บ		เสียชีวิต	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มกราคม	7,205	8.91	445	8.89
2. กุมภาพันธ์	6,530	8.07	423	8.45
3. มีนาคม	7,371	9.11	518	10.34
4. เมษายน	7,337	9.07	502	10.02
5. พฤษภาคม	6,174	7.63	372	7.43
6. มิถุนายน	6,009	7.54	396	7.91
7. กรกฎาคม	6,054	7.48	383	7.65
8. สิงหาคม	6,180	7.64	344	6.87
9. กันยายน	6,091	7.53	378	7.55
10. ตุลาคม	6,724	8.31	367	7.33
11. พฤศจิกายน	7,241	8.95	408	8.15
12. ธันวาคม	7,893	9.76	472	9.42
รวม	80,899	100.00	5008	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 6 จำนวนและ ร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจำแนกตามกลไกการบาดเจ็บ พ.ศ. 2549 ประเทศไทย

วันเกิดเหตุ	2549	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เกิดจากการชน	42,987	56.00
2. พาหนะล้ม คว่ำ ตก	32,190	41.93
3. ตกจากพาหนะ	1,589	2.07
รวม	76,766	100.00

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่เป็นผู้ขับขี่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ จำแนกตามประเภทพาหนะต่าง ๆ พ.ศ.2549 ประเทศไทย

ประเภทพาหนะ	2549		
	จำนวน(ดื่มและไม่ดื่ม)	จำนวน (ดื่ม)	ร้อยละของการดื่ม
1. รถจักรยานยนต์	47,069	21,042	44.70
2. รถกระบะหรือรถตู้	1,328	504	37.95
3. รถจักรยานและสามล้อ	2,580	468	18.14
4. รถยนต์นั่งส่วนบุคคล	565	243	43.01
5. รถประเภทอื่นๆ	1,148	280	24.39
6. พาหนะทุกประเภท	52,690	22,537	42.77

เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีผู้นำส่ง เป็นญาติหรือผู้เห็นเหตุการณ์ ร้อยละ 49.32 มุขนิธิ/กู้ภัย ร้อยละ 36.19 หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน ร้อยละ 13.20 และตำรวจ ร้อยละ 1.29 (ตารางที่ 9) การบาดเจ็บที่ศีรษะและคอ จำนวน 40,226 ราย เสียชีวิต 3,973 ราย ร้อยละ 9.88

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่ไม่สวมหมวกนิรภัย และไม่คาดเข็มขัดนิรภัย
จำแนกตามประเภทผู้บาดเจ็บ พ.ศ.2549 ประเทศไทย

ประเภทผู้บาดเจ็บ	2549		
	จำนวน(ใช้และไม่ใช้)	จำนวน (ไม่ใช้)	ร้อยละของการไม่ใช้
จับจีบและโดยสารรถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย	57,902	49,064	84.74
จับจีบรถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย	46,582	38,438	82.52
โดยสารรถจักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย	11,320	10,626	93.87
จับจีบและโดยสารรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	1,126	920	81.71
จับจีบรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	537	389	72.44
โดยสารรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	589	531	90.15

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายตำรวจจราจรบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง มาโรงพยาบาลจากจุดเกิดเหตุ โดยมีผู้นำส่ง
พ.ศ. 2549 ประเทศไทย

ผู้นำส่ง	2549	
	จำนวน	ร้อยละ
1. หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน (EMS)	4,317	13.20
2. มูลนิธิ, กู้ภัย	11,832	36.19
3. ตำรวจ	423	1.29
4. ญาติหรือผู้เห็นเหตุการณ์	16,126	49.32
รวม	32,698	100.00

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายตำรวจจราจรบาดเจ็บรุนแรง 29 แห่ง สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มความเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการตรวจจับผู้ขับขี่พาหนะที่ดื่มแอลกอฮอล์
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงอันตราย “การเมาแล้วขับ” “การไม่สวมหมวกนิรภัยในการขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์” “การไม่คาดเข็มขัดนิรภัยในการขับขี่และโดยสารรถยนต์นั่งส่วนบุคคล”

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโรงพยาบาลเครือข่ายตำรวจจราจรบาดเจ็บระดับชาติ จำนวน 29 แห่ง ที่เป็นฐานข้อมูลให้สำนักกระบวนวิชานี้ 1.รพม.นครศรีธรรมราช 2.รพศ.ลำปาง 3.รพศ.หาดใหญ่ (สงขลา) 4.รพม.นครราชสีมา 5.รพศ.พระนครศรีอยุธยา 6.รพศ.พระปกเกล้า (จันทบุรี) 7.รพศ.ชลบุรี 8.รพศ.ขอนแก่น 9.รพ.เลิดสิน(กรุงเทพมหานคร) 10.รพ.นพรัตนราชธานี (กรุงเทพมหานคร) 11.รพศ.สวรรค์ประชารักษ์(นครสวรรค์) 12.รพท.พระนั่งเกล้า(นนทบุรี) 13.รพศ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (สุพรรณบุรี) 14.รพ.พระพุทธชินราช (พิษณุโลก) 15.รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ปราจีนบุรี) 16.รพ.สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) 17.รพท.ราชบุรี 18.ระยอง 19.สุราษฎร์ธานี 20.สระบุรี 21. สุรินทร์ 22 .รพศ.เชิงรอยประชานุเคราะห์ (เชิงรอย) 23.อุดรธานี 24. อุดรดิตถ์ 25.ยะลา 26.รพศ.นครปฐม 27.ตรัง 28. รพท.บุรีรัมย์ 29.รพท.ฉะเชิงเทรา